కథానిక

జ్యోతిష్కం

శ్రీ కవుయూరి

1

దట్టమైన చీకటిలో, కాకుబుల్ల గొడుగుక్రింద నిశ్చయంగా రైలు పాగలు కక్కుతూ పోతోంది. చల్లటి గాలి జోరుగా రైలు పెట్టెలోకి వస్తోంది. ప్రొద్దుపోయినా, స్లీపరయిన కుటుంబయ్యకు నిద్రపట్టక అటూఇటూ అగడాంధకారంలో! చూస్తున్నాడు. చల్లటిగాలి ఆలోచనలతో జేడి ఎక్కిన అతని మనస్సును ఎటో పోయిస్తోంది. ఒక సిగరెట్టు వెలిగించాడు ఆలోచనలలో, సిగరెట్టును దమ్ముమీద దమ్ము లాగుతున్నాడు.

ఏవేవో ఆలోచనలు ఆయన స్మృతి పథంలో అటూ ఒకదాని వెనక ఒకటి వచ్చి పడ్డాయ్...ఎన్నో ప్రశ్నలు!... సమాధానాలు...తిరిగి ప్రశ్నలు... తిరిగి సమాధానాలు... అనంతంగా వచ్చే ఆలోచనలు ఒక చోట ఆగిపోయాయి.

తనమిత్రుడైన రామనాథానికి కలయిక కాని వలసులో ఈ పాడు బుద్ధి ఎందుకు పుట్టిందన్న ప్రశ్నకు ఎంత గాలించినా కుటుంబయ్యకు సమాధానం దొరకడంలేదు... సమాధానం కొరకు అతని ఆలోచనలు రివ్వున తిరిగాయి ... సమాధానం లభించలేదు.

జీవితం ఎంత చిత్రమైంది! జీవితం ఎల్లప్పుడూ ఒకేవిధంగా కళ్లెదుటే పోయిందని భావించడం ఎంత పొరబాటు!... వేదాంతంలో పడ్డాడు కుటుంబయ్య. ఈ పది సంవత్సరాల్లో తాను చెప్పినట్లు రామనాథం ఏమి చిన్నాడు గనుక, ఇవ్వాళ ఇంటాడని తాను రామనాథం కష్టపడి ప్రయాణమైనట్లు? ఈ ప్రశ్న కుటుంబయ్యను చల్లబరచింది ... కొంచెంసేపు ఆలోచనలు మొద్దుబారినయ్... "ఇదివరకు విజయేదు గనుక, ఇప్పుడు విజయిని ఎక్కడుంది? వినవచ్చు నేమో" అని ఏదో కుటుంబయ్య చెవిలో ఊదింది. చలనమూ, జ్ఞానమూ ఉన్న మనస్సు మారుమాదదని ఎక్కడుందనుకున్నాడు కుటుంబయ్య.

మళ్ళీ ఇంకో ధర్మసంకటం కుటుంబయ్యను పీడించింది. 'రామనాథం తనదగ్గర చేరంటే నిజంగా ఎంత గౌరవిస్తాడు అనుకున్నవుడు మరితానుచెప్పిన దాన్ని అతడెందుకు గౌరవించడు?" దీనికి కుటుంబయ్య తనవిధంగా సమాధానం చెప్పుకున్నాడు. 'తనమాట విననపోయినంతమాత్రాన, తనంటే గౌరవం పోయిందని అనవసరంగా అనుకోనవసరం లేదు తన మనస్సును కష్టపెట్టకు, రామనాథం మనస్సును ఎందుకు కష్టపెట్టాలి?...అసలు రామనాథంతో తేలుద్దాం ఎందుకు వచ్చినట్లు?'

రామనాథం తనకు వ్రాసిన ఉత్తరాలనుంచి, తా నతనికి వ్రాసిన ఉత్తరాలనుంచి కుటుంబయ్యకు జ్ఞాపకం వచ్చింది. తన మాటకు విలువలేదని నిష్ఠూరంగా రామనాథానికి తాను వ్రాసినవుంచి గుర్తు వచ్చింది. తన మాట విననందులకు బాధనను వెలిబుచ్చుతూ రామనాథం క్రమపూర్వకంగా వ్రాసిన జాబు కుటుంబయ్య మనస్సులో మెదిలింది.

తన స్నేహయొక్క ప్రభావం పితరంతయినా అతనిమీద పడనపుడు, ఎందుకీ స్నేహం అని కోపంవచ్చి, ఒకదశలో కుటుంబయ్య రామనాథానికి ఉత్తరాలు వ్రాయడం మానివేశాడు అయినా కుటుంబయ్యకు రామనాథం విషయం తలంపుకు వచ్చినప్పుడల్లా ఎందుకో జాలి!

2

రామనాథం కొడుకు రామారావు కుటుంబయ్యకు ఉత్తరాలు వ్రాశాడు. ఆ ఉత్తరాలు చదివితే, రామనాథాన్నిగురించి ఎందుకో జాలిపడాలని కుటుంబయ్యకు అనిపించేది. నిజానికి రామనాథం చర్యలవలన, బాధలు పడుతూన్న కుటుంబాన్ని చూచి జాలిపడా లనుకునేవాడు కుటుంబయ్య. దాదాపు ముప్పైసంవత్సరాల దాంపత్య జీవితంలో పాడుపులంటె తెలియని రామనాథం కుటుంబంలో, ఈ ఏడెనిమిది సంవత్సరాల్లో ఎందుకు వైపరీత్యాలు వచ్చినట్లు? ఆ కుటుంబాని కొచ్చు కీ దురవస్థ రాకూడదు! బందరు వెళ్ళి రామనాథాన్ని కలుసుకున్నప్పుడు, అతడు తనకు చెప్పినమాటలు కుటుంబయ్యకు చెవుల్లో గింగురుమన్నాయి.

స్లీపరు చదువుతూన్న కొడుకు వాడకలుంచి, రామనాథం భార్య జగదాంబనుచూస్తే ఎంత జాలివేసిందో రామనాథం మాటలు విన్నతరువాత కుటుంబయ్యకు అతనిమీద అంతే జాలివేసింది. ఏది ఏమైతే నేం అకుటుంబానికి దురవస్థ వచ్చినందుకు కుటుంబయ్య విచారించాడు.

రామనాథం కుటుంబయ్యతో జాపరికం లేకుండానే అప్పుడిలా చెప్పాడు:

"నేను కుటుంబయజమానిని. నా తలిదండ్రులు నాకిచ్చిన కొంచెం కాదా. కొడుకేమిటి? కూతురేమిటి? ఒక కుటుంబంలోనే, ఒకళ్ళను పెట్టి, మరొకనికి పెట్టకుండా ఉంటే కుదిస్తారా?... అది లోకధర్మం అండి... డబ్బున్నవుడేనండి మానవత్వాన్ని, అందరూ గౌరవిస్తారు... ఆ మాత్రమే కొంచెం ధనమిస్తు, ఇంట్లో జాళ్ళ కూడ వస్తుంది." డబ్బును గురించి తగురాంభమై, ఇక దానిపై ఏవో చిల్లర పల్లర విషయాలన్నీ ప్రోగై అసలు మాటలం అడుగున మాటు నపడిపోతుంది అంతే.

ఇది నా స్వానుభవం...ఇంట్లోనూ బయటా కూడ అంతే. ఇక కాదురల వాట్లు సంగతంటూ"అని రామనాథం లోంచె సేపు ఆగిపోయాడు.

ఇరువైపు కుటుంబయ్య ప్రశాంతంగా వింటున్నాడు. రామనాథంలో ఆవేశం తగ్గింది. తన దురల వాట్లు నంగతి చెప్పవలసి వచ్చినందుకు రామనాథం లోంచెం ఇరుకునపడ్డాడు. ఏదో తప్పు చేసినవానిలా వెనకాడుతున్నాడు రామనాథం. తన్ను తానే సమర్థించుకుంటూ రామనాథం ఏదో చెప్పాడు. జగదాంబ మాత్రం ఊరకున్నదా? లోపలి నుండి ఒక నీసా తెచ్చి అక్కడ పెట్టి "దీనికి చాలడం లేదన్నయా ఎంతడబ్బు అయినా! ఈ పొలిటిక్సు మాకుటుంబాని కొకశత్రువై కూర్చుంది" అంటూ కంటనీరు కార్చింది. "దీనివలన ఇల్లూ, వల్లూ గుల్లయిపోతూంటే చూస్తూ ఊరుకుంటే మేం మంచివారన్న మాట!... అయినా చూస్తూ 'ఎలా ఊరుకోబుద్ధి పుడ్తుంది చెప్పా? 'ఏమిటండి ఈ పని' అంటే చాలు దానితో ఇక రభస. మైకం వల్లనో ఏమో తెలియదు కాని, నన్ను 'నాలా తిట్లు" అని ఆమె ఎన్నో రకాల శాపించింది.

రామనాథానికి కోపం వచ్చింది. నీసా లాగికి కట్టుకున్నట్లు పోయాడు.

రామనాథంజాదన కుటుంబయ్యకు వింతగానే తోచింది. ఒకయంత్రంలా ఎప్పుడూ ఇల్లూ - ఆస్పత్రి, ఆస్పత్రీ - ఇల్లూ జీవితం ఏమి ఉనిపించిందంటా జేసిటి అరవయ్యో పడిలో పడబోయే రామనాథం? ఏమిటో అలా బుద్ధి పుట్టిందంటా జేసిటి? నిజంగా నే యాభయ్యోపడి వరకూ నిష్ఠలాంటి జీవితాన్ని గడిపిన రామనాథానికి, అలా ఎందుకు బుద్ధి పుట్టిందో?

అవును, రామనాథం దాచుకోకుండానే కుండబద్దలు కొట్టినట్టు చెప్పేశాడు. 'మధువు', 'ప్రేమకు'ని గురించి ఉమర్ ఖయ్యాం చెప్పిన దంతా నిజం. జీవితం అశాశ్వతం, పాప - పుణ్యాల చేరిజు తర్వాత సంగతి! నీతులు కట్టి బూటకం... మధువు!... ఎంతటి శక్తి దానిలో వున్నది!... విచారమన్నది దరిదాపు నీకుదే!... మనస్సును స్వర్గాధిపుల్లో విహరింపచేస్తుంది! అందుకే దాని కింత మంది బానిసలవుతున్నారు.

ప్రేమకు!...ప్రేమకు కాటిలో, లీనమైతే, ఈ బహిః ప్రపంచ బంధాలు కటాపంచలై పోతాయే!... ప్రకృతిలో ఎంతవైచిత్రం ఇమిడి ఉంది?...అన్నీ పరస్పర విరుద్ధ విషయాలు!...ఒకటి లేకుండా మరొకటి లేదు...అన్నింటినీ మరపించే ప్రేమకు లాలన...ఎలా వదులుకోగలను" అని ఐశ్వర్య ధోరణిలో తన్మయుడై రామనాథం చెప్పాడు.

కుటుంబయ్య తెల్లపోయాడు ... రైలులో, రైలునుండి పడిపోయి విశ్రాంతి కాకలసి వచ్చిందికాబోలు! విజయవాడలో విశ్రాంతి కుటుంబయ్య శాఖీ త్రాగాడు.బందరబండి ఎక్కాడు.

రామారావు, జగదాంబలు కుటుంబయ్యను తప్పక రావలసినదిగా కోరారు. ఉంచుకున్న దానికి అస్తి నంతా వ్రాసేందుకు రామనాథం కంకణం కట్టుకున్నాడని వారు వ్రాశారు...పోనీ ఎన్నిచేసినా, ఈ తుది ఘడియల్లో, రామనాథానికి ఈ పాడుబుద్ధి ఎందుకు పుట్టిందీ? అంతా కర్మ' అనుకున్నాడు కుటుంబయ్య.

ఇప్పుడుమాత్రం రామనాథం తన మాట విడతాడని ఏమంది?— అసలెందుకు తాను వెళ్ళడం?... కేవలం జగదాంబలోపం ఏమాత్రంలేకుండానే రామనాథం ఈ నిర్ణయానికి వస్తాడా? ఈ ఆలోచనతో కుటుంబయ్య గతమత మవుతున్నాడు.

ఒక సందర్భంలో రామనాథం తనకు వ్రాసిన ఒక ఉత్తరంలో విషయాలు అప్పుడు చదువుతూన్నట్లుగా కుటుంబయ్యకు తోచింది.

"నీ సోదరి సమానురాలైన జగదాంబ నన్నపెట్టే యాతనలు చెప్పాలేకపడం సిగ్గుచేటు...ఆత్మీయుడవు కాబట్టి, చెప్పుకున్నా తప్పలేదని వ్రాస్తున్నా ...ఈ విషయంలో తల్లికి కాసుట పిల్లలంతా...నేను తెచ్చుకుని దాచిన డబ్బంతా నాకు తెలియకుండానే, జగదాంబ, రామారావులు కాజేస్తున్నారు సంపాదించే నాచేతిలో దమ్మిడీకన ఎంతో యిబ్బంది పడవలసి వస్తోంది అప్పులు చేయవలసి వస్తోంది. నాకునప్పు అవిధంగా జ్ఞాకుల పడుతోంది...ఆస్పత్రికి వెళ్లడానికి బుద్ధిపుట్టడంలేదు.

అదగరాని వళ్లనందరినీ నేను ముట్టి ఎత్తవలసి వస్తోంది. నా డబ్బు కొరకునా, నా బలహీనతలనూ, ఆధారం చేసుకుని, నాచిరోధులు కొంతమంది, నా ఫీజును డబ్బు మూసలోగాక, వస్తురూపంలో చెల్లించడం ప్రారంభించారు...తనకు తానుగా కనీసం కొన్నివందలు సంపాదించే వ్యక్తికి, దమ్మిడీ కొరక్కుండా ఇంట్లోవాళ్లు చేస్తూంటే, మనస్సు ఎంత క్రోధ పడుతూంటో ఆలోచించడి!

అవును!...ఎవరెన్ని చెప్పిన నా బుద్ధినతల నుండి బయటపడేశక్తి నాకు లేదు పించండి. ఈ మనస్సు క్రోధను మరచేటందుకు, నిత్యజీవిత మధుపానీయంలో మునిగి తేలవలసి వస్తుంది...డబ్బుకొరకు ఒకోసారి స్పిరిట్ త్రాగిన ఘటనలన్నాయ్! ...నా యీ దురవస్థకు ఎవరు కారకులు?

ఈ దుర్భర పరిస్థితికి కారణ ఫలితాలు ఎలా వుంటాయో చెప్పడం ఎవరికైనా కష్టమే!... తనను కలుకరిస్తేనే దాని పరువు అంతా పోయినట్లుగా భావించే స్థితికి జగదాంబ వచ్చింది. తనను ఇంటిలోద్ద ఏమ్యాంగా చూస్తున్నారు.

ఎందుకైనా కానివ్వండి! తనను లాలించి, కమ్మటిమాటలు చెవిని పడబోసే వేశ్య యింటిలోద్దనే ఉండాలని నిశ్చయించుకుంటే అది తప్పకానేరదు.

అందరు శ్రేయస్సు కోరకూ, మీ సోదరికి సలహా యివ్వండి" రామనాథం శ్రానిన ఈ ఉత్తరానికి కుటుంబయ్య సమాధానమే వ్రాయలేదు జగదాంబ చేస్తున్న పని మంచిదేనని కుటుంబయ్య భావించాడు.

అట్లాంటపుడుతానుచెప్పినట్లు రామనాథం ఇప్పుడు వింటాడా? విసవపుడు ఎందుకూ తను కళ్ళడం?... అందులోనూ రామనాథం ఉంపుడుకత్తె ఇట్లా ఉన్నదాయె...కడపారిచూపు లైనా అందితే అంటేచాలు నను కొన్నాడు కుటుంబయ్య.

అబ్బా! ఏమిటి?... ఒకమిత్రుని కొరకు, వేశ్య గడప త్రొక్కవలసి వస్తోందో అనే బాధ ఒకవైపు కుటుంబయ్యను వేధిస్తోంది.

ఏమైతే నేం, చివరిరోజుల్లో, అల్లరి పడి, నలుగురితోనూ నవ్వించుకుని ఎక్కడో వేశ్యయింటిలో చనిపోయే జన్మతి రామనాథాని కేర్పడి నందుకు కుటుంబయ్య జాలిగా ఒక నిట్టూర్పు విడిచాడు.

ఉచ్ఛసత్యాధిగ్రస్తునిలా నెమ్మదిగా రైలు బందరుచేరింది. ఆదుర్దాతో వైటింగ్ రూం ఎక్కాడు. రామనాథం ఇందికి వెళ్ళాడు. రామనాథం మీద ఎన్ని చెప్పాలో అన్ని జగదాంబా, పిల్లలూ చెప్పారు. అవన్నీ బాధతో విన్నాడు కుటుంబయ్య. మిత్రుడు రామనాథం ఎదురుగాఉన్న యింట్లోనే ఉన్నాడని వారు చెప్పారు.

4

మిత్రుని కొరకు వేశ్య యింటికి కూడ పోవలసి వచ్చిందే అని బాధపడుతూనే కుటుంబయ్యభారంగా, ఆవేశ్య యింట్లో కాలు పెట్టాడు. ఆయన్ను చూడగానే, ఆవేశ్య యింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది. రామనాథంచూసి, కుటుంబయ్యను కూర్చోమని సైగ చేశాడు. కుటుంబయ్య కూర్చున్నాడు.

'ఎలా ఉంది వంట్లో' అని కుటుంబయ్య ప్రశ్నించాడు.

'ఎట్లా ఉండేదేముంది? అందరి కనీ కొద్దిగంటల్లోనే వదల్తుందేమోలే!... ఎట్లాగయితేనేం అందరూ పుణ్యాత్ములుకున్నారుగా' అని, ఎగశ్వాసతో బాధపడుతూన్న రామనాథం 'ఒక గ్లాసులో అదిపొయ్యి' అని అడిగాడు. అతని ఉంపుడుకత్తె బొన్సు గ్లాసులో బ్రాంది పోసి యిచ్చింది. అది రామనాథం పుచ్చుకున్నాడు.

"అవన్నీ మరచిపోవాలి రామనాథం. అధైర్యపడితే ఎట్లా?"

"డాక్టర్లు కూడా నయమవుతుందని చెబుతున్నారు." అంది వేశ్య.

"డాక్టర్లు ప్రాణాన్ని పోస్తారా? అదొక పిచ్చిదిలే కుటుంబయ్య. నన్ను పోతానన్న భయం నాకేం లేదు." అన్నాడు రామనాథం. చప్పుడు గాకుండా వచ్చిన కొడుకు రామారావును రామనాథం చూచి పొమ్మని ఒక పాలికేక పెట్టాడు. దాంతో రామారావు చల్లగా జారుకున్నాడు... రామనాథం ఆయాసం కొంచెం తగ్గింది.

"కుటుంబయ్య నమయానికి వచ్చావు ...ఎందుకు వచ్చినా, సమయానికే వచ్చావు ... నాకున్న భయమల్లా, నాకు కావలసినవారు లోకం అనుకుంటూంటే, నాకు ప్రవర్తన, నేను చచ్చినా నాకెంట ఎక్కడ పడ్తుందో అని భయం..... అంతే" అన్నాడు రామనాథం.

"అదంతా నీ అనుమానం. అయినవారికి ప్రేమఉండక ఎలాఉంటుంది?" అన్నాడు కుటుంబయ్య కొంచెం భయంగా.

"అట్లా అంటారని తెలుసు...ఆ అయినవారు నీకేమి చెప్పిఉంటారో కూడ ఊహించడం ఏమంత కష్టమైనదని కాదు...ఏమున్నది కుటుంబం?... ఈ రోకం మహాచెడ్డది...పాపిష్టి డబ్బున్నది చూచావూ!... అది మానవులను ఎంత నీచానికైనా దింపుతుందయ్యా. నాకాళ్ళు?... నాకాళ్ళు నన్ను ఎంత అల్లరిపెట్టారో, ఎంత బాధ పెట్టారో, ఎన్ని అవమానాలపాలు చేశారో ఆభగవంతుడికి తెలియాలి... లేకపోతే నాకుమాత్రం ఇక్కడ ఉండవలసినకర్మ ఎందుకుపడ్తుంది?... చచ్చేటప్పుడైనా ఉన్నమాట చెబితే పోతుంది. ఎంతమంది నమ్మకాలున్నది నా కక్కర్లేదు...ఇది వేశ్య అయినా, నా ఆలనా పాలనా చూచింది... ఈ దురవస్థలో, దేనుకున్న వెళ్ళాలన్నా ఎక్కువ చాకిరీ చేస్తోంది...నిజంగా అందుకల్లనే నేను ఆమెతోనే చనిపోతున్నాను. అది చేస్తున్న సేవ ప్రేమతో కాదు. డబ్బుకొరకని కొంతమంది మిత్రులన్నారు...కావచ్చు... ఆ డబ్బు ఈ చాకిరికి దేనికి అతికింపగలదు? నాకక్కర్లేదనుగా... నీకు చెబుతున్నాను...నమ్మకేనమ్మకేకపోతేలేదు.

నాకద్ద నుండి ఏం ఆశించిందో నాకైతే తెలీదు...నేను అడిగినపుడు డబ్బు ఇచ్చేది...అడిగి అడిగి, చివరకు నాకే ముఖం చెల్లక, అభిమానంతో బాధపడుతూంటే, నాకు చేతినిండా డబ్బు ఇచ్చేది...నా బాధను అది గ్రహించింది... నా అభిమానాన్ని అవమానించి గౌరవించింది...వేశ్యకు కావలసింది డబ్బు...నేనిస్తున్నది ఏమీలేదు...ఎందుకో దానికా బుద్ధి పుట్టింది...కునం గుణాన్ని చూడకుండా, పైపై ప్రవర్తనను, ప్రతుకు తీరును చూచి నిర్ణయాలు చేస్తుంటాం ...కుణం అంతతేలిగ్గా తెలియదు కుటుంబయ్య".

రామనాథం చెప్పింది కుటుంబయ్యకేమీ తలకెక్కడంలేదు. వేశ్యా లోకాని కేకాంతం ఇట్లాగే వుంటుందని కూడా అతడనుకున్నాడు.

"రామనాథం ఒకనంగతి అడుగుతాను - ఇష్టమైన చెబుతావా?"

"అడుగూ ... ఇంకా దాచుకోవలసిన పనేముంది?"

"నీకీరకపుస్థితి ఇట్లాంటి బుద్ధి పుట్టడానికి కారణం ఏమిటి?...నీలా ఎంతో ఊహించని మార్పుకు కారణం ఏమిటి?"

"అదా సంగతి?...అదేముందిలే? కుటుంబం విషయాన్ని అంతర్గతంగా తరచిచూడాలి...కునం ప్రధానం... మనసు మంచిదైనా జీవిత విధానం కలన, ఆ మంచితనం కప్పడిపోతూంటుంది...నీ చేతిలో చేయి వేసి చెబుతున్నాను...మీ రందరూ నేను ఈ వేశ్య కొంపలో ఉంటున్నందుకూ, అసహ్యించుకుంటూ నా గురించి జాలిపడుతున్నారే, ఆ వేశ్యగృహమే చివరకు నాకు ఆశ్రయమైంది!... అదీ చిత్రం!... ఈ రోజు వరకూ, అది తాను నాకిచ్చిన డబ్బును గురించి కూడ కనీసం అడుగలేదు... "అని రామనాథం కృతజ్ఞతతో చెప్పాడు.

"అసు తెలివైంది...నీ ఆస్తిఅంతా ఎట్లాగయినా ఆమెకే వస్తుందని ఊహించింది" అన్నాడు కుటుంబయ్య.

"అట్లాగా బాబూ!... అయితే నీ సోదరేశా అంత చిత్తశుద్ధితో మాడిన ఆదరణ చూపేది?... నిన్ను పంపింది ఆస్తికొరకు గాదూ?" అని రామనాథం ఉద్రేకంగా ప్రశ్నించాడు.

"నీ కెందుకుగాని ఆ బాధ...నేను పోతానులే" అన్నాడు కుటుంబయ్య కొంచెం బెదరుపుతో. "మాట్లాడ కయ్యా! ... ఆ సంగతి ప్రస్తావించనులే ... నీకడిగింతకూడ పూర్తిగా చెప్పకలిగితే అది మెరుగే"అనికుండెను అనుకుంటున్నాడు రామనాథం. రామనాథానికి బ్రతకనేమో అనేది మరింత దృఢపడింది. గబగబా చెప్పాలనుకుని ప్రారంభించాడు.

"శాస్త్రద్ద వైద్యం చేయించుకునే రోగికి, ఒక గొప్పజ్యోతిష్కుడు జోస్యం చెప్పాడు. నెలరోజులుమందు గానీ, ఫలానారోజు ఆరోగి చచ్చిపోతాడని. ఆ విధంగానే, ఇంచుమించుగా అతడు చనిపోయాడు.

దాంతో నాకూ జ్యోతిష్కుం చూపెట్టుకోవాలని మరదా పుట్టింది. ఆ పండితుడు నాచేయి చూచి, ఒక సంవత్సరంలో చచ్చిపోతానని చెప్పాడు. ఈసంగతి నే నెవరికీ చెప్పకుండా బాచాను ... ఇక సంవత్సరం గడా. బ్రతికేది ... ఈ సంవత్సరంలోనూ, నూతిలో కప్పలా జీవిస్తూన్న బ్రతుకును వదలిపెట్టి, పాపి, సారా రుచి ఎందుకు చూడకూడదు? వాటిలో ఏమి ఆనందం లేకపోతే ఇంతమంది ఆరెండు కక్షులకు ఎందుకు దాసోహం అంటున్నారు? ఆ ఆనందాన్ని అనుభవించాలని బుద్ధి పుట్టింది ...అంతే... అక్కల్లో పెట్టేశాను...

వైద్యంమీద చిన్నచూపు పడింది. నాకున్నంతా ఈరెండు విషయాల్లో నిమగ్నమైపోయింది...ఆనందం కన్పించింది...ఉల్లాసంగాఉంది. సంవత్సరం గడిచింది...రెండు...మూడు సంవత్సరాలుగడిచాయి...కానినాకేచావు రాలేదు...ఐహికతలకు దాసుడనై పోయానేమో, నాటిని వదలించుకోవడం అసాధ్యమైపోయింది...ఇప్పటికి దాదాపు పదేండ్లు. చావు రాలేదు.

ఇంట్లో పోరు పెరిగింది...నామీద నిర్బంధం ఎక్కువైంది ... అవమానించడం ప్రారంభమైంది. దానితో నాలో అసహనం, ఇంట్లో వారు చేస్తూన్న పనులకు నా కసహ్యం, ద్వేషం...ఫలితం మనుషులుతుపాను. దాన్ని నివారించుకునే మార్గం, ఏ వేశ్య కాటిలోనో నిద్రపోవడం... ఇదీ గా త్రాగడం...

ఇంట్లో నాళ్ళుతానన్న విరుద్ధం చేశారు. అల్లరిపాలు చేశారు... కష్టాలతో నామనులకున నాలో కల్గిన బ్రహ్మత్తాపం నశించింది. విరక్తిభావం కల్గింది. అయితే ఇందులో ఒక సత్యం కూడ కలదు ఉంది. ఇట్లో నా మీద సాన్నిహిత్యం నేను చెడిపోతున్నా నాకు బాధతో కాదుబారు చేసింది...

గనుక ఎప్పుడూ భూమికి ఒక్క అడుగుపైనే తేలిపోతూండేవి. కాని యుద్ధంలో ఆయన ఒక్కసారే ఊగిసలాడాడు. అశ్వత్థామ జీవించే వున్నాడో, లేదో అని ఆయన్న అడిగారు. ఆయన చనిపోలేదని ధర్మరాజుకు తెలుసు. కాని ఊగిసలాడాడు; చివరకు "అశ్వత్థామ హతః" అని తర్వాత "నరోవా కుంజరోవా" అన్నాడు. కావచ్చు - కాకపోవచ్చు అప్పటికే రథం నేలనంటింది. ధర్మరాజుకూడ అందరివలెనే మంచివాడో చెడ్డవాడో—

ఏదయినా వృత్యువుకు అధీనుడయ్యాడు. ఇదే కేరళలో మన ప్రధానమంత్రి పతనం. ఈయనకూడ ఊగిసలాడి, "నాకేం తెలియదు; రెండు శిబిరాలున్నాయి; మరి మీకి నైటూ కావచ్చు; కాకపో పోవచ్చు. మీరి రథమూ పడిపోయింది. ఇతరుల వలెనే యీయనకూడ వృత్యువుకు లోనయ్యాడు. మరి ఇదేమీ దేశానికి క్షేమకరం కాదు. ఆయన ప్రతిష్ట పతనమైపోయింది; అది ప్రజాస్వామ్యానికే నష్టం. ఇప్పుడు ప్రజలు కోరుకుంటే ఎవరూ లేరు. ఇంకా మిగతావారి విషయం వస్తే, వారిలో కొందరినైనా మేం చాలా బాగా ఎరుగుదుము. వారి ప్రజాస్వామ్యం మాకు తెలుసు; వారి పద్ధతులు ఎరిగి వున్నాం: అంతా మాకు తెలిసేవుంది.

నేను వచ్చింది బొంబాయినుంచి. సమితికి సంబంధించిన అనుభవం; నాకుందిమాకుదానినంగతంతా తెలుసు సమితి విషయంలో ఏ అహింసకు ఆచరిస్తారో ఏసత్యాన్ని వారు అనుసరిస్తారో అంతా తెలుసుమాకు. కాని భారతజాతికి - జాతీయంగానూ, అంతర్జాతీయంగానూ కూడ చిన్నమయిన వ్యక్తి ఒకరున్నారు. ఈపరీక్షా సమయంలో ఆ ఒక్క వ్యక్తికి నిష్పక్షపాతంగా వుండలేనిన సమస్య ఉత్పన్నమై నప్పుడు, ప్రజల తరపున నిలుచి కమ్యూనిస్టులే అయినప్పటికీ మంత్రివర్గాన్ని బలపరచలేనిపున్నప్పుడు, ఒక్క వ్యక్తి తన బుర్రలోని ఒకే ఒక ఆలోచనకు బలిఅయ్యారు కారల్ మార్క్స్ కాలగర్భంలో కలిసిపోయినా ఇంకా వెంటాడుతూనే వున్నాడు. ఇప్పుడాయన తన సమాధి నుంచి లేచి, కేరళలో ప్రత్యక్షమయ్యాడు!

ఇప్పుడేమయింది? రాజ్యాంగానికి బద్ధులు తుపాకి వుంది. రాజ్యాంగం పని ఏమవుతుంది? ప్రధాని ఒక ఆలోచనకు బలిఅయ్యారు; అది ప్రజాస్వామ్యానికి నష్టం. కాబట్టి అది ఒక్క కమ్యూనిస్టుమంత్రివర్గపు నష్టం మాత్రమే కాదు. రాజ్యాంగం, ప్రజాస్వామ్యం, నిష్పక్షపాత వైఖరి, దోపిడీ చేయబడే సామాన్యప్రజల శ్రేయస్సులోనం పోలీసులను వినియోగించాలనే భావం, ఇవన్నీ పరాజయం పొందాయి గనుక యీ నష్టం దేశానికే నష్టం. అయితే ఏది ఏమయినప్పటికీ ఇదే అంతిమ పరాజయంకాదు. ఎందుకంటే, ఇప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వం జోక్యంచేసుకో కల్గింది; కాని చివరకు ప్రజలే జోక్యంచేసుకొనే సమయం ఆసన్నమవుతోంది.

రిండ్లేస్ బ్యాంకు ఎడ్వర్టైజ్‌మెంటు పటంలో కాశ్మీరును భారతభూభాగంగా చూపనిమాట నిజమేనని దక్షిణ భాగాసంత్రి శ్రీ కృష్ణమీనన్ లోక్‌సభలో అంగీకరించాడు.

శ్రీ డాంగే ప్రసంగం

(4 వ పేజీ తరువాయి)

ఎవరికో ఒకరిని బదలీచేశారనో, పార్టీ సహకార సంఘాలు స్థాపించారనో, ఇంకా అలాంటివేవో జరిగినందుకే కారణంవల్ల కాదు. కాంగ్రెసు కాళ్ళు సహకార సంఘాలను ఎలా పడుపుతున్నదీ ప్రధానమంత్రికి తెలుసు; ఆ విధ అందరూ ఎరిగినదే. అసలు అందులోకి పోవడమెందుకు? నేను కళ్ళబోవడంలేదు ఉన్న విషయం అదికాదు. అసలు సంగతేమంటే హోంమంత్రి ఇస్తున్న సమాచారమంతా పూర్తిగా అసంబద్ధం. అసలుసంగతి అక్కడ సమితి ఒక తిరుగుబాటును లేవదీసింది. ప్రధానమంత్రి రెండు శిబిరాలున్నాయనే అభిప్రాయాన్ని అంగీకరించారు; వాటిని రెంటినీ దగ్గరకు తేలేము లేదన్నారు. అందుకని మంత్రివర్గాన్ని ఆణచివేశారు; "అధ్యక్ష పాలనను పెత్తివైపు దుడ్డు చూద్దాం; ఏం జరుగుతుందో" అన్నారు.

కుట్రకు ప్రోత్సాహం

అందుకని నేనసలేమంటుంటే ఏవో కొన్ని విడుదలలు మాలకంకానో, ఎవరో సబ్-ఇన్‌స్పెక్టర్లవల్లనో, లేక సహకార సంఘాల ద్వారానో రాజ్యాంగరీత్యా ప్రభుత్వ పాలన కొనసాగక పోవడం అనే పరిస్థితి రాలేదు. వాళ్ళు రెచ్చగొట్టిన తీరుగుబాటు మాలకంగానే అస్థితి వచ్చింది. మరి, దానికి ఆధారం? ఏకో హాళాత్తుగా పూడిపడిందా? లేదు. కొన్ని వైఖరులనుంచే యీ కుట్ర వృద్ధిఅయింది: "కమ్యూనిస్టులను ఎన్నటికీ ఎన్నుకోరాదు" అన్న దొంటి అయితే ఎన్నికయిన తర్వాత రాజ్యాంగరీత్యా వారు వ్యవహరించు గలిగారు.అది మరో ఆశ్చర్యం. తర్వాత ప్రభుత్వం మంచికే అయింది; మంచి మంచి పనులే చేయసాగింది. ఇది ఇంకో ఆశ్చర్యం. కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు తమ కార్యక్రమంలో, తమ పట్టాలలో, తమ రాజ్యాంగంలో చేపట్టాలనుకున్న విధానాలనే కేరళ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఈ పనులన్నీ నెరవేరితే ఇతరరాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు పాలనకు ప్రమాదం. అందుకని, "కూలదోయ." ఈ కూలదోసే పనిని చేపట్టి, ఆశీర్వదించారు.ఎవరికైనా ఒకరు దీనిన్ని ఆమోదించండి, లేదా తిరస్కరించండి. అదికాదు విషయం. మొత్తంగా చూస్తే దాన్ని బలపరచారు: మొత్తంగా తీసుకుంటే దాన్ని తిరస్కరించలేదు; మొత్తంగా దాన్ని ప్రతిఘటించలేదు; పరిస్థితినంతా పరిశీలించి నప్పుడు ఉత్తమ మంత్రులూ, ఉత్తమ కాంగ్రెసు నాయకులూ అక్కడకు వెళ్ళి "ఆపండి" అని ఆజ్ఞించలేదు. మొత్తంగా చూసినపుడు వారిలోని అత్యుత్తమములంతా బలపరచారు. అందుకని ఇదంతా ఆ మంత్రివర్గానికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన ఒక కుట్ర. ఈ కుట్ర జయించినందుకే నా విచారం.

ఇదంతా కొన్ని ఉన్నత విలువల పతనమని నేనిప్పుడు చెప్పకతప్పదు. ఆ విలువల ననుసరించి రాజ్యాంగాన్ని ఆ మలు జరుపడంలో నిష్పాక్షికత వుండాలని ఆశించాం. కేంద్రంలోని మంత్రులు ప్రజా సేవలో యీ పార్టీలు, రాజకీయాలు మరచిపోతారనుకున్నాం. కాని వెలికి వచ్చిందేమిటి? వారు పూర్తిగా పక్షపాత వ్యక్తులనీ, అందులోనూ అతి సంకుచితమైన పక్షపాతం గలవారనీ తేటతెల్లమయింది.

కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం అని పిలుస్తున్నంతమాత్రాన, రెండోది కూడ సామాన్య ప్రజల శ్రేయస్సుకై కృషి చేస్తున్నందువల్ల మీకు ఆ ప్రభుత్వాన్ని కూలదోయడానికి సర్వదా సంసిద్ధం.

ఇప్పుడు పడిపోయింది ఏమిటంటే - కేంద్రమంత్రివర్గపు చర్యతో నిరోధింపబడిన మా యొక్క ప్రజానుకూల కృషి.

అశ్వత్థామ హతః....

ఇంత జరిగినప్పటికీ ఇదేదో ప్రధాన మంత్రిపట్ల ప్రజలకు చాల విశ్వాసముంది. బహుశా అది సందర్భంగా వుంటుందోలేదో తెలియదుగాని నేనిక్కడొక కథ చెబుతాను. భారతయుద్ధంలో ధర్మరాజు రథంకూడఅందరి రథాలతో పాటే సాగిపోయేది; అయితే ఆయన ఎన్నడూ అబద్ధం ఆడి ఎరుగడు. కనుక ఎప్పుడూ భూమికి ఒక్క అడుగుపైనే తేలిపోతూండేవి. కాని యుద్ధంలో ఆయన ఒక్కసారే ఊగిసలాడాడు. అశ్వత్థామ జీవించే వున్నాడో, లేదో అని ఆయన్న అడిగారు. ఆయన చనిపోలేదని ధర్మరాజుకు తెలుసు. కాని ఊగిసలాడాడు; చివరకు "అశ్వత్థామ హతః" అని తర్వాత "నరోవా కుంజరోవా" అన్నాడు. కావచ్చు - కాకపోవచ్చు అప్పటికే రథం నేలనంటింది. ధర్మరాజుకూడ అందరివలెనే మంచివాడో చెడ్డవాడో—

ఏదయినా వృత్యువుకు అధీనుడయ్యాడు. ఇదే కేరళలో మన ప